

GAZETA LWOWSKA

Straków
biblioteka Lujell.

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 179).
Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73).

Cena
pojedynczego
egzemplarza
250.000 Mp.

Na dworcach
kolejowych
poza Lwowem
300.000 Mp.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Telefon Redaktora Naczelnego 230.
Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

W przededniu katastrofy

Lwów, 10. maja.

Zjawiska giełdowe pierwszej dekady bieżącego miesiąca wywołały zrozumiałe niepokój i lęk nie tylko w sferach bezpośrednio dotkniętych katastrofalnym wprost spadkiem akcji — spadkiem rzeczowo niczym nieuzasadnionym, lecz i u tych wszystkich którym rozwój przemysłu polskiego — będącego jedną i to najpotężniejszą z podwalin bytu Państwa — na sercu leży.

Zdawało się w pierwszych dniach doświadczeniach, że kryzys giełdowy — którego genezę i przebieg znają czytelnicy nasi z wywiadów „Gazety Lwowskiej” z miarodajnymi osobistościami świata finansowego — nareszcie minął i że po wprowadzeniu nowej waluty złotej poziom kursowy papierów dywidendowych (już wówczas bardzo niski) znacznie się podniesie. Niestety nastąpiło bardzo dotkliwe rozczarowanie. Z chwila bowiem wprowadzenia notowań giełdowych w złotych kursa akcji i to wszystkich bez wyjątku poczęły staczać się — jakby w bezbrzeżną przepaść.

Jakie są przyczyny tego katastrofalnego wprost dla dalszego rozwoju życia gospodarczego Państwa zjawiska? Zdaniem naszem działają tu równomiernie przyczyny natury ekonomicznej (pękający orak gotówki, wysoka stopa odsetkowa, trudność uzyskania kredytów, błędna dotychczas „polityka dywidendowa” instytucji emisyjnych, nacisk fiskalny) jak i przyczyny natury psychicznej (wpływ ujemny, jaki wywierają na niektórych posiadaczy akcji wiadomości z giełdy wiedeńskiej podawane zbyt skwapliwie przez niektóre agencje prasowe, oraz ogólnikowe i pesymistycznie nastrojone sprawozdania giełdowe niektórych organów prasy, zwłaszcza krakowskiej).

Pozatem wprowadzenie notowań giełdowych w złotych nastąpiło w najkrytyczniejszym dla giełdy momencie, w chwili likwidacji zobowiązań „ultimowych” — która przeważnie przeprowadzona została w drodze egzekutywnych sprzedaży papierów, co spowodowało wzmogoną podaż przy równoczesnym minimalnym popycie, wywołanym kolosalnym brakiem gotówki i ogólnym nieprzychylnym nastrojem dla akcji.

W takich chwilach, wprost przelomowych dla giełdy jedynie silna i umiejętnie przeprowadzona interwencja wielkich banków przy pomocy Banku Polskiego mogłaby katastrofę zapobiedz.

Powiadamy: katastrofie, gdyż obecne kursa są utankowa-

Wielka organizacja szpiegowska na Kresach.

SZTAB ARMII CZERWONEJ KIEROWAŁ ORGANIZACJA. — OBOK SZPIEGOSTWA UPRAWIANO SABOTAŻ. — BEZPIECZNE SCHRONIENIE DLA SZPIEGÓW W KOWNIE. — 32 OSÓB ARESZTOWANO.

Warszawa, 10. maja. (X) Sprawa aresztowań w Wilnie i na Kresach została ostatecznie wyjaśniona. Unicestwiona przez aresztowania robota była planowa akcja sztabu armii czerwonej, a specjalnie jego grupy wywiadowczej „Razwidupru” w Moskwie.

„Razwidupr” podzielony na okręgi działał według wskazówek sztabu. Działalność jego znana jest z likwidacji afery szpiegowskiej w Lublinie. Obecnie skompromitowany został „Razwidupr” w Smoleńsku. Tam skoncentrowane było główne biuro zamachowe, działające na naszych Kresach wschodnich i północnych.

Ze względu na nienawiść Litwy Kowieńskiej do Polski „Razwidupr” skłonił swych zwolenników politycznych w Kownie do utworzenia etapu tej szpiegowskiej organizacji, mającej dokonać w Polsce szeregu aktów sabotażu.

W Kownie szpiegowie czuli się zu-

pełnie bezpieczni i przeprowadzali organizację zbrodniczych planów.

Po uzyskaniu wiadomości tajnych dzielili się z biurem wywiadowczym litewskim i bolszewickim, a „Razwidupr” w Smoleńsku organizował imprezę szpiegowską.

Zostało jednak wszystko odkryte i policja aresztowała całą organizację w składzie 32 osób. Bolszewicy obecnie prowadzą szpiegostwo przy pomocy kupców nadgranicznych. Między aresztowanymi znajduje się 2 poważnych kupców. Cały szereg firm handlowych jest na utrzymaniu czerwonej armii. Władze wpadły na trop organizacji i poprzecinały nawiązane nici. Szpiegowie otrzymali złoto i kosztowności w nagrodę. Oczywiście sprawa ta spowodowała rewizję wszystkich koncesji domów handlowych, które powstały na Kresach.

Nie wątpimy ani na chwilę, że czynniki miarodajne do tej katastrofy nie dopuszczą i znajdą środki — by dalszemu pustoszeniu wartości — jakimi są nasze akcje — położyć kres.

Czas nagli. Interwencja Banku

Jakie zasadnicze zmiany przyniesie nam nowa ustawa o ochronie lokatorów?

Lwów, 10. maja.

W marcu m. r. ogłosiliśmy w szeregu numerów „Gazety Lwowskiej” cały tekst nowej ustawy o ochronie lokatorów w brzmieniu przyjętem w trzecim czytaniu przez Sejm.

Tekst ten tylko nieznacznie zmienił się przed dniem ogłoszenia i wejścia w życie nowej ustawy. Przyniesie ona nam następujące zasadnicze zmiany w porównaniu z ustawą, której moc obowiązująca zbliża się ku końcowi.

Krag budynków, pomieszczeń, mieszkań i lokali, które przepisom nowej ustawy nie podlegają, został znacznie rozszerzony, ale i w tych wypadkach może usunięcie lokatora nastąpić przeważnie tylko z końcem kwartału kalendarzowego za poprzedniem conajmniej trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Pozatem wszystkie w art. 2 ustawy nie wymienione przedmioty najmu podlegały bezwarunkowo „ochronie lokatorów”.

Polskiego (tak skuteczna w przełamaniu ostatniej lokalnej zwyczajności dolar na naszej giełdzie) przy współdziałaniu wielkich instytucji bankowych może nieznacznie stosunkowo sumami (moment psychologicznych działaniach przy podobnych interwencjach silniej, niż przy interwencjach „dolarowych”) zapobiedz dalszej niższe efektów i wywołać tak upragnioną przez wszystkich poprawę stosunków giełdowych.

KONFERENCJA WOJEWODÓW KRESOWYCH I KURATORÓW O. S.

(Telefoniem od naszego koresp.)

Warszawa, 10. maja. (X) W dniu spraw wewn. odbywa się konferencja wojewodów wschodnich w szczególności: lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, wołyńskiego i poleskiego, oraz kuratorów tamtejszych okręgów naukowych. Konferencja ma na celu ustalenie zasad szkolnictwa powszechnego, odnoszącego się do Ukraińców i Białorusinów

O STRAŻ BEZPIECZEŃSTWA NA GRANICY WSCHODNIEJ.

(Telefoniem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10. maja. (X) Organizacja służby bezpieczeństwa w ziemi wileńskiej postępuje naprzód. W najbliższym czasie ukończonych zostanie 33 budynków strażniczych nad granicą bolszewicką i litewską, oraz wprowadzone będą specjalne lotne oddziały konne, które bronie będą bezpieczeństwa granicy.

Zasadniczą zmianą jest dopuszczenie t. zw. swobody umów, ale li tylko do mieszkań od pięciu pokoiów w wyż, przy czem lokator nie może być przez właściciela domu zmuszony do zawarcia umowy; chociażby nawet umowa taka poprzednio już była zaistniała. Umowa taka, sporządzona na piśmie, może jednak być zawarta co najmniej na jeden rok. Pozatem wszelkie umowy dawne lub nowe nie mają ważności i obowiązują wyłącznie normy i stawki czynszowe według nowej ustawy. Te ostatnie zależą od jakości obiektu najmu (mieszkanie, sklep, inne pomieszczenie handlowe i przemysłowe, budynki fabryczne i t. d.) i ilości ubikacji, a przy przedsiębiorstwach przemysłowych i pracowniach rzemieślniczych od kategorii wykonywanych świadczeń przemysłowych. Sposób obliczenia ubikacji mieszkalnych dla wypożyczek różni się od dotychczasowego tem, że do liczby pokoiów mieszkalnych nie wlicza się

**NOWY KONSUL GENERALNY
W PARYŻU.**

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 10. maja. (X) Kierownik konsulatu generalnego w Paryżu p. Lasocki mianowany został konsulem generalnym Rzpltej Polskiej w Paryżu. Nominacja jego przyjęta została z wielkiem zadowoleniem przez nasze uchodźstwo we Francji, albowiem p. Lasocki zdołał podczas swego dotychczasowego urzędowania zaskarbić sobie względy we wszystkich kołach tego uchodźstwa.

**PROJEKT USTAWY O SEDZIACH
I PROKURATORACH SĄDÓW OGÓLNYCH.**

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 10. maja. (X) Min. sprawiedliwości przedłożyło Sejmowi projekt ustawy o sędziach i prokuratorach sądów ogólnych. Ustawa ta jest bardzo obszerna, obejmuje bowiem 149 paragrafów.

**STUDJA AMERYKAŃSKIE NAD
USTROJEM POLSKI.**

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 10. maja. (X.) Przed paru dniami przybył do Polski z ramienia Columbia University w Nowym Jorku p. W. Royse, celem zbadania naszego ustroju konstytucyjnego oraz zagadnienia agrarnego. Sprawy te są przedmiotem badania p. Roysego we wszystkich państwach wschodniej Europy. P. Royse bawi obecnie w Wilnie, zaś za dwa do trzech tygodni powróci do Warszawy.

**SPRAWA MAŁOPOLSKIEGO
SZKOLNICTWA ZAWODOW.**

(Telef. od naszego korespondenta).
Warszawa, 10. maja. (X) W dniu wczorajszym obraduje w min. wyznań i oświecenia specjalna konferencja w sprawie małopolskiego szkolnictwa zawodowego. W konferencji tej bierze udział min. w.i.o. Miklaszewski, dyrektor departamentu szkół zawodowych, dyrektorzy szkół handlowych i przemysłowych z Krakowa i Lwowa.

**KONTROLA NAD NIEMCAMI
MUSI BYĆ UTRZYMANA.**

(Telefonem od naszego koresp.)
Warszawa, 10. maja. (X) Jak słychać nota, jaka konferencja ambasadorów ma przesłać rządowi niemieckiemu domagać się będzie, aby międzysojusznicza komisja kontroli wojskowej mogła przeprowadzić inspekcje w szeregu miejscowości.

KATASTROFA W BELGJI.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Warszawa, 10. maja. (X) Z Brukseli donoszą o katastrofie kolejowej wskutek zderzenia pociągów. 16 osób ciężiej lub mniżej rannych.

NADESLANE.

RESTAURACJA**„STARY TEATR“**

w Krakowie

ul Jagiellońska l. 1. Tel. 1402 oraz
FILJA w Hotelu francuskim
ulica Pijarska.

Wydają obiady od godz. 12-5 pop.

Gabinety z pianinem, urządzone stylowo dla zebrań towarzyskich.

Wieczorem KONCERT muzyki
salonowej.**Ks. Arcybiskup Cieplak u Papieża.**

Rzym, 9. maja (Tel. G. L.) Wczoraj w godzinach popołudniowych ks. arcybiskup Cieplak został przyjęty przez Ojca świętego na specjalnej audjencji. Następnie Ojciec św. przyjął ks. arcybiskupa Cieplaka na prywatnej audjencji w sali bibliotecznej.

Ojciec święty uściskał arcybiskupa Cieplaka, rozmawiał z nim przez czas dłuższy.

Papież ofiarował arcybiskupowi Cieplakowi pobyt w willi papieskiej pod Rzymem w Caselgandolo.

W jaki sposób chciano uwolnić Bagińskiego?

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 10. maja. (X) Wiadomość o ulaskawieniu przyjął Wiczorkiewicz z apatycznym spokojem. Na Bagińskim zaś wiadomość ta uczyniła olbrzymie wrażenie. W związku z rewelacjami o odkrytym spisku, który miał Bagińskiego i Wiczorkiewicza uwolnić z więzienia, podkreślić należy, iż spiszek wykryty został przypadkowo tylko przez zdradę jednego z więźniów. W celi Bagińskiego znaleziono pod

wiadrem ukryty rewolwer, Bagiński oświadczył, iż o istnieniu jego nic nie wiedział. Bezpośrednio po przeprowadzonej rewizji aresztowano klucznika więziennego Stanisława Sendeka, który pełnił służbę przy celach Bagińskiego i Wiczorkiewicza. Więźniowie Dąbrowski i Zieliński, którzy zdradzili tajemnicę spisku osadzeni zostali w specjalnych celach i poddani zostali ściśle-
mu nadzorowi.

**PSTRĄGI AMERYKAŃSKIE DLA
POLSKI.**

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 9. maja. (X) Min. rolnictwa i dóbr państwowych otrzymało radiowe zawiadomienie z N. Jorku, że w dniu 30. kwietnia wysłało amerykańskie biuro rybackie dla Polski 100 tys. złaren ikry pstrąga. Jest to dla naszego rybołówstwa zdarzenie bardzo doniosłe.

**KNILLING KANDYDATEM
NA PREMIERA BAWARJI.**

Berlin, 9. maja. (Tel. G. L.) Kilka dzienników donosi, że bawarska partja ludowa dąży do utworzenia koalicji wszystkich partji środkowych z wyjątkiem niem. partji wolnościowej, socjalistów i komunistów. Taka koalicja rozporządzałaby 74 głosami wobec opozycji, któraby liczyła 51 głosów. W kołach partji ludowej utrzymują, że kandydatem tej partji na prezydenta ministrów jest Knilling.

**UDZIAŁ AMERYKAŃSKI W PO-
ZYCZCE DLA NIEMIEC.**

Nowy Jork, 9. maja. (Tel. G. L.) Morgan, który tu przybył, odmówił odpowiedzi na pytanie, czy jego firma zamierza uruchomić udział amerykański w pożyczce dla Niemiec w sumie 100 milionów dolarów, która to pożyczka przewidziana jest w sprawozdaniu rzeczoznawców. Morgan oświadczył, że musi w tej sprawie porozumieć się przedtem z najbliższymi członkami swej firmy.

**SYTUACJA W ALBANJI NIEPO-
KOJACA.**

Ateny, 9. maja. (Tel. G. L.) Wedle informacji ze źródeł greckich sytuacja w Albanji jakkolwiek nieco się poprawiła to jednak nie przestaje być nadal groźną. Powstańcy z Walony zostali rozprószeni, a główni przewodcy oddani pod sąd wojenny. Grecki premier Papanastasius oświadczył, że sytuacja w Albanji jest niepokojąca, ale Grecja mimo to ma nadzieję utrzymania pokoju na południowym Balkanie.

Kiermasz 11 maja.

Lwów, 10 maja.

Jutro zatem w Pałacu Sztuki odejdzie się świetna zabawa. Praca komitetu jest wprost tak ofjarna, tak trudząca, że istotnie podziwiać należy tych kilkaset osób z grona inteligencji niesłychanie zgodnie pracujących. Pałac sztuki zamieniony będzie o godz. 3 w niedzielę w bajkowy nasirój dekoracyjny. Każda sala to miły przytulny ustronie. Już dziś u talonem jestże wykonawców a tysięcznych będzie przeszło sto osób. Najlepsi artyści i atru, najlepsze artystki, śpiewaczki i śpiewacy opery i operetki pójda w zawody szlachetne, aby tak licznie wybierając się a doborową publiczność zadowolić. Administracja kie maszu pomyslała wzorowo. Po koncercie muzyki wojskowej, dzieci przedstawia grzeskę „Wesele kwiatów”, po em zespoły ciałorów, solistów, monolog, produk je taneczne, licytacje amerykańskie przednich towarów, dancieri słowem żart kiermaszo w y w najlepszym tego słowa znaczeniu.

Goście z prowincji, sfery towarzyskie Lwowa, piękne panie przedstawiciele władz, prasy, przemysłu, handlu, wszystko co interesuje się „ładn i wesołem“ t. j. zasada i hasłem komitetu, to będzie w pałacu sztuki. Protektorzy p. G neral dyw zji Malczewski we sztabem. liczna ilość oficerów, p. Wojewoda Zimny i prze istawici le wo ewódz twa, Prezyde t Pan Neumann, lic j i rady miejscy, Pan General Jędrzejewski, przybędą wieczorem na uroczystą tę i prezę. Nawet serdeczna reklama będzie. Oto w niedzielę w po udnie odbędą powolną przejazdżkę najmniejsze dzieci z ochronki czyli „Mi usińscy“ w udzielenem komitetowi strojnem auc e wioząc napisy: „Zapraszamy na nasz kiermasz“! Chyba nikt ich prośbie ze sfer towarzyskich nie odmówi.

REDAKCJA „GAZETA LWOWSKIEJ“ OCENIAC BĘDZIE NA SWYCH SZPALTACH NOWE WYDAWNICTWA JEDYNI TYLKO WÓWCZAS, GDY ONE NADSYLANE BĘDĄ WIĘCZYSTO POD ADRESEM REDAKCJI, NIE ZAŚ JEJ POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW.

Z RADY MINISTRÓW.

Warszawa, 10. maja. (Tel. G. L.) Rada ministrów powzięła na posiedzeniu dnia 9. b. m. następujące uchwały: 1. Rozporządzenie o zwolnieniu Urzędu emigracyjnego od obowiązku zaopatrywania obozów dla internowanych we wszelkie produkty i materiały, 2. poruczenie Ministrowi skarbu opracowania projektu ustawy, regulującej jednolity dla całej Rzpltej system nadawania koncesji, wpływających z wprowadzenia przez Rząd monopoli państwowych oraz sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych, 3. projekt rozporządzenia Prezydenta Rzpltej o przerachowaniu zobowiązań prywatno - prawnych, 4. upoważnienie kontroli państwowej do przeprowadzenia przy współudziale przedstawicieli Ministerstwa pracy i opieki społecznej i podwładnych mu organów rewizji finansowej kas chorych.

ODPOWIEDZI NA INTERPELLACJE.

Warszawa, 10 maja. (Tel. G. L.)

Na interpelacje, wniesione przez postów, nadesłali pp. Ministrowie na ręce Marszałka Sejmu następujące odpowiedzi: W sprawie rzekomych przesładowań politycznych w Krakowie, wyjaśnia p. Minister spraw wewn. w porozumieniu z p. Ministrem sprawiedliwości, że śledztwo po wypadkach z 6. listopada prowadzone było ściśle wedle przepisów odpowiednich ustaw, p. Minister nie widzi więc potrzeby wydania jakichkolwiek zarządzeń Zarzuty, podkreślone przez p. Marka w interpelacji, są niezgodne z prawdą.

W odpowiedzi na interpelację p. Biskała i tow. wyjaśnia p. Minister spraw wojsk., że ograniczenia prawa wyjazdu na roboty sezonowe za granicę dla rezerwistów kategorii A. do lat 28. wprowadzone zostały ze względu na konieczność zabezpieczenia Państwu dostatecznych rezerw.

W odpowiedzi na interpelację p. Regera i tow. w sprawie zachowania się policji w związku z rzecaniem bomb na zgromadzeniu poselskim dnia 3. grudnia 1923. wyjaśnił p. Minister spraw wewn., że policja spełniła sumiennie swe zadanie, wiele zaś szczegółów polegało na błędnych informacjach.

Z KOMISJI SEJMOWYCH.

Warszawa, 10. maja. (Tel. G. L.)

Komisja budżetowa przyjęła w trzecim czytaniu budżet Ministerstwa spraw wojskowych, przywracając odrzuconą w drugim czytaniu pożyczkę na budownictwo wojskowe.

Komisja skarbowa przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy o opodatkowaniu piwa.

**ARESZTOWANIE SZEFA SAMO-
ZWAŃCZEGO RZĄDU ŁOTEW-
SKIEGO.**

Ryga, 9. maja. (Tel. G. L.) Władze łotewskie aresztowały naczelnika samozwańczego rządu łotewskiego, wyłonionego w swoim czasie przez niemieckie władze okupacyjne i rosyjsko-białą gwardję, nazwiskiem Needra. Po załamaniu ofenzywy gen. Bermonda Needra uciekł do Wilna, a władze łotewskie wysłały za nim listy gończe. Obecnie wrócił on do Rygi i został aresztowany.

!! Na dochód sierót po obrońcach Lwowa !!

ZART KIERMASZOWY

Pałac Sztuki. Niedziela 11 maja. Adres komitetu: pl. Akademicki 1.

MAC DONALD NIEZADOWOLONY Z ZACHOWANIA SIĘ DELEGACJI SOW.

Londyn, 9. maja. (Tel. G. L.) „Daily Telegraph” donosi, że Mac Donald jest bardzo niezadowolony z powodu zachowania się delegacji sowieckiej przy rokowaniach angielsko-sowieckich. Jak twierdzi dziennik, zamierza Mac Donald wystosować wkrótce do delegacji sowieckiej pismo z wezwaniem, aby albo prace przyspieszyła, lub też ich zaniechała.

Równoczesny ogólny spis wagonów kolejowych.

(Telefoniem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 10. maja.

Na zarządzenie Ministerstwa kolei żelaznych odbędzie się w dniu 20. maja b. r., a godzinie 12 w południe, równoczesny numeryczny spis wagonów towarowych na całej sieci polskich kolei państwowych. Spisywaniu podlegają wszystkie wagony towarowe, gdziekolwiek one w chwili wyznaczonej na spis znajdować się będą, a więc na stacjach, w warsztatach, parowozowniach, w pociągach, na bocznicach i t. p., bez względu na stan, t. j. ładowne, próżne, wyłączone z ruchu, w naprawie lub oczekiwaniu naprawy, zajęte na mieszkania i składy, w pociągach roboczych, zajęte przez władze wojskowe, wyłączone dla innych celów, jak rezerwa i t. p. — Na odnośne organa kolejowe nałożono obowiązek ścisłego wykonania z całą dokładnością powyższego zarządzenia, gdyż tylko wówczas da się uzyskać dokładny obraz taboru wagonowego polskich kolei. Także i wagony obce, znajdujące się w danej chwili na obszarze ziem polskich, objęte będą spisem.

MARJAN HEMAR.

BOY.

(A propos niedzielnej odczytu).

Lwów, 10. maja.

Pewna piękna pani — a tylko takie należy cytować, albowiem kłamią tak samo, jak brzydkie, ale przynajmniej zdają się zawsze mówić rzeczy prawdziwe — otóż pewna piękna pani powiedziała mi raz, że gdyby była Pytją i jako taka miała orzec, kto jest najmądrzejszym człowiekiem w Polsce, orzekłaby bez chwili wahania — Boy.

Byłem zdumiony. Jako — ten niegodziwiec, który przez większą część swego życia nie innego nie robił, jak tylko odśladniał wszystką społeczną, tradycyjną, towarzyską i narodową świętość kobiety i wyszukiwał tylko gorszące sytuacje, w których „Grażyna zrzuci pancerze, lecz nie zdażyła nie włożyć”, nie bacząc, że w każdej kobiecie polskiej jest coś z Grażyny, który nie cofnął się nawet przed matroną polską i w każdym romansie, począwszy od czterdziestu czterech

Ballada o słowie „matka”.

Gdy się w bezpłodnym szlachu zmęczy do ostatka,
A nikt mu łez nie poda i nie szepnie — spocznił —
Soliwie na pokój z kąta, w którym jest najmroczniejszy,
Zawstydzone i szare, stare słowo — matka.

Odbiegł ją drogą prostą, mądrą i okrutną —
Każdym krokiem w jej twarzy jedną zmarszczkę orat.
Wykradał z jej uśmiechów każde jasne jutro,
Jej krwią żywą farbował każde zgasłe wczoraj

Szukało go — łowiło w zmarszczek wiotkie siatki,
Czekało tego zimroku i tego pokoju.
— Rozumiał w słowie matka — wszystkie obce matki,
Aż teraz w niem dosłyszał tylko jedną: Swoją.

Znów jest w niem mądry uśmiech rodzenia i śmierci,
Wezbrało ciemną treścią, jak noc i jak rzeka,
Aż wyrosło zeń dwoje dużych, ciepłych pierści,
Pełnych łez słodkich — jakby najłodszego mleka.

I gdy się wszystko zbudzi i wszystko przypomniał
I najdroższy się stanie najdotkliwszy smutek —
Zobacza, jak są bardzo oboje bezdomni.

Warg drżeniem już nie trafi do spragnionych sisek.

Marian Hemar.

Kronika telegraficzna.

— Węgierska Akademia nauk wybrała prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Jana Dąbrowskiego na członka zwyczajnego Akademii.

— Na wczorajszej giełdzie wiedeńskiej objawiła się w przeciwieństwie do dnia poprzedniego tendencja zwykła. Popyt na papiery był znaczny.

— Prezydent Finlandji powierzył ni się utworzenia nowego gabinetu profesorowi Lauri Ingmarowi.

— Uniwersytet w Glasgowie zaufał Mac Donaldowi godność honorowego doktora praw, w uznaniu położonych przez niego zasług.

— Urzędowo zaprzeczają doniesieniu, jakoby rząd bawarski wezwał prezydenta Kahra do podania się do dymisji.

— Królewska para rumuńska odjechała z Genewy do Brukseli.

— W Moskwie skazano na śmierć 4 byłych oficerów armji Denikina i Wrangla, oskarżonych o knowania kontrrewolucyjne.

— Wedle domysłów z Kuby, ogłasza rząd kubański komunikat o całkowitem zgnieceniu ruchu rewolucyjnego. Główni przywódcy rewolucjonistów poddali się.

— Na gubernatora Gwadelupy dokonano zamachu dynamitowego. Bomba eksplodowała w nocy w pałacu gubernatorskim, w pokoju sąsiadującym z gabinetem gubernatora. Zamach ma tło czysto polityczne.

— Prof. uniwersytetu warsz. Handelman, który ma w przeciągu maja wygłosić 6 wykładów o ewolucji myśli politycznej w Polsce nowoczesnej, miał wczoraj pierwszy wykład w Sorbonie. Kurs wykładów urzędowy jest staraniem instytutu nauk słowiańskich. Pierwsza seria kursu odbyła się w ubiegłym miesiącu.

— Franc. minister finansów Bokanowski osiągnął 160 milionów franków oszczędności na kredytach dla marynarki.

Hołd Bohaterom Powstania Kościuszkowskiego.

Lwów, 10 maja.

Uroczyste oddanie społeczeństwu pomnika Bartosza Głowackiego, naprawio: ego i odtworzonego staraniem Stow. „Gwiazda” po zniszczeniu tegoż pomnika w czasie ostrzeżliwania Lwowa w r. 1919, odbędzie się w niedzielę 11 b. m. o g. 11 przedp. z równoczesnym złożeniem hołdu Bohaterom Powstania Kościuszkowskiego. Program uroczystości następujący: „Boże coś Polskę”, „Patrz Kościuszkę” i „Bartoszu, Bartoszu”, odegra orkiestra 26 pp. Przemówienie prezesa „Gwiazdy” p. Ant. Lecha. Przemówienia reprezentacyjne: prezyd. m. p. Józefa Neumana, p. Mariana Kuczyńskiego imieniem uczestników powstania 1863 r., dr. Józefa Borowca im. Sokolstwa, kap. Henryka Schmała im. Związku Legionistów, dr. Stanisława Z. Górskiego im. Związku Obrońców Lwowa. Pieśni narodowe odegra orkiestra wojskowa, Rotę odśpiewają wszyscy uczestnicy przy akompaniowaniu orkiestr. Uroczystość rozpocznie się punktualnie o g. 11, bez względu na pogodę.

Alfred Altenberg.

Lwów, 10. maja.

Ubył nam człowiek w pełni sił i temperamentu. Dożył lat zaledwie 46ciu, chorował marnych dni kilka. Oniegdaj rozeszła się w światku literackim wieść, iż ciężko zaniechł, wśląd za nią podawano z usi do ust dwa słowa: stan beznadziejny; wczoraj rano dzienniki przyniosły wzmianki krótkie o zgonie b. p. Alfreda Altenberga.

Stało się to wszystko tak niespodziewanie, iż wierzyć się wprost nie chciało, że ten rozśmiany i ruchliwy Fred, smutający coraz-to nowe projekty wydawnicze, obliczone

romansów trzech wieszczów, a skończywszy na własnym romansie „Aniela ze stróżem” dostrzegając wszystko inne, tylko nie romantykę, ten jawnochrześnik, który jedynie potwierdzenie swego bytu znalazł w owym nie tak bardzo znawcy karterkuszowskim dogmacie „coito, ergo sum” (które-to opuszczenie jednej literki mogłoby w odniesieniu do Boya zostać w polskim języku oddane przez „myślę, więc jestem”), a wtedy, kiedy tego sam nie czynił, przekładał na polski język samych najgorszych innych niegodziwców, którzy to samo czynili językiem francuskim — otóż ten niecnik miałby zasłużyć na tak szlachetną zemstę z ust pięknej pani?!

Kobiety — zwłaszcza te piękne — są mało etyczne. Zasada „kto na ciebie kamieniem, ty na niego chlebem” — stosują tylko wtedy, jeżeli kamień jest drogi, czystej wody, w pięknej oprawie i waży conajmniej cztery karaty. Więc jak wytlumaczyć szlachetny wyrok pięknej Pytji?

Piękna Pytja uśmiechnęła się. Prawdziwej kobiecie najwięcej im-

ponuje mężczyzna wtedy, kiedy „poznał się” — na wszystkich innych kobietach.

W tym trochę może małostkowym kobiecym wyroku jest jednak moc prawdy. Boy jest niesłychanie mądry Polak po cudzej szkodzi. Na bardzo wielu rzeczach — „poznał się”.

Różnica pomiędzy mądrością Sokratesa a mądrością Boya jest jedna. Sokrates przyznał się: wiem, że nie wiem. Boy poznał się: wiem, że inni nie wiedzą — i został satyrykiem. Gdyby żył za czasów mitologicznych, byłby poprostu satyrem. Leżałby w słońcu, na leśnej polanie i mrugałby jednym okiem, widząc, jak święty Hermes kradnie święte woły świętemu Apollinowi, jak święty Apollo w pocie czoła układa wiersz na imieniny świętego Dzeusa, jak święty Dzeus uwodzi królową Ledę, sam zdradzany przez świętą Herę.

Boy żyje jednak dzisiaj i tylko z tego powodu nie ma koźlej sierści, rożków na głowie i koźlego ogona. Niemniej jednak łypie bezwstydnie jednym okiem, widząc wszędzie wokół półbogów światowych i pół-

światowych bogów. Odrazu poznał się na całej nowożytnej mitologii — wszystkim wielkim i ciężkim problemom, czystej miłości, wielkiej wiedzy, szlachetnej moralności, tradycyjnym szacunkom, przywraca ich wartość — mitologiczną.

Przeszedł nieskończoną ilość sporów — i zawsze wygrał. Albowiem po swojej stronie ma zawsze najważniejszą rację — rację śmiechu. O dowcipie Boya możnaby napisać specjalną monografię — o jego genialnej technice, jedności i tej niezrównanej pewności strzału, która sprawia, że każda najprostszapuenta trafia w matematyczny środek czarnego kółka. Wszystkie na lepsze więc i bonnoty Boya tak niewnie i zrozumiale eksplodują u niego nagle, ni z tad, ni zowad w półśrodku najpoważniejszego wiersza, że wygląda to zawsze na czysto przypadkowy i niewinny lapsus — całkiem poprostu — wiersz strzela a Boy kule nosi.

I także i dlatego — jeżeli prawdą jest, że tylko człowiek mądry może być naprawdę dowcipny, to Boy jest mądry, ogromnie mądry, zadziwiająco mądry człowiek.

